

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα

**Διεξαγωγή
μαθημάτων
ένα τρίμηνο τον μήνα**

**Διευθυντής ΠΜΣ
Ζακυνθινός Επαμεινώνδας
Διάρκεια μαθημάτων
4 εξάμηνα**

Επικοινωνία

Γραμματέας ΠΜΣ : Σπανός Μιχαήλ

2410-685602
6986711941

mscdavp@uth.gr
mscdavp@gmail.com

<http://www.med.uth.gr/pmsDABP>

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Τμήμα Ιατρικής
Βιόπολις, Μεζούρλο, 41500,
Γραφείο 1ος όροφος (κτίριο Βιβλιοθήκης)

Συντονιστική επιτροπή

Ζακυνθινός Επαμεινώνδας
Διευθυντής ΠΜΣ
Γραφείο ΠΓΝΛ: 24135-01280
email: ezakynth@med.uth.gr

Δημοσθένης Μακρής
Αναπληρωτής Διευθυντής ΠΜΣ
Γραφείο ΠΓΝΛ : 24135-02960
email: dimomakris@med-uth.gr
appollon7@hotmail.com

Γουργουλιάνης Κωνσταντίνος
Μέλος πενταμελούς επιτροπής
Γραφείο Βιόπολις : 2410-685722,
Γραφείο ΠΓΝΛ : 24135-02812
email: kgourg@med.uth.gr

Σγάντζος Μάρκος
Μέλος πενταμελούς επιτροπής
Γραφείο Βιόπολις: 2410-685665,
Γραφείο Κατσίγρα: 2410-565665
email: sgantzos@med.uth.gr

Ποταμιάνος Σπυρίδων
Μέλος πενταμελούς επιτροπής
Γραφείο ΠΓΝΛ: 24135-02071
email: spotam@med.uth.gr

Εισαγωγή

Το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «**Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα**» (ΔΑΒΠ), σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις του Ν.4485/2017.

Η Βαρεία Νόσος αποτελεί μια άμεσα επικίνδυνη για τη ζωή του ανθρώπου κατάσταση, που μπορεί να προκληθεί είτε από μια ποικιλία νοσολογικών καταστάσεων, είτε από εξωγενείς παράγοντες που έχουν επιφέρει σοβαρή ανεπάρκεια, σε ένα ή περισσότερα όργανα του ανθρώπινου σώματος και κατά κανόνα η διαχείριση των παραπάνω, απαιτεί σε πρώτο χρόνο θεραπεία και φροντίδα σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, σε δεύτερο χρόνο σε Μονάδα Αυξημένης Φροντίδας ή σε τμήμα νοσοκομείου και σε απώτερο χρόνο φροντίδα σταδιακής αποκατάστασης σε μονάδες αποκατάστασης, ή κατ' οίκον φροντίδα.

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «**Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα**» έχει ως αντικείμενο την παροχή υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης και διεξαγωγής έρευνας, όσον αφορά τη διαχείριση ασθενών, που παρουσιάζουν βαρεία νόσο ή βρίσκονται σε περίοδο αποκατάστασης μετά από βαρεία νόσο, έτσι ώστε οι πτυχιούχοι του, να αποκτήσουν ισχυρό επιστημονικό υπόβαθρο, εμπειρία και τεχνογνωσία σε σύγχρονα θέματα διαχείρισης βαρέως πάσχοντα, με σκοπό την επιτυχή επαγγελματική σταδιοδρομία στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα.

Η μεγάλη σημασία της Διαχείριση Βαρέως Πάσχοντα, αλλά και οι δυσκολίες που εμφανίζονται στη εφαρμογή των διαθέσιμων στρατηγικών αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων, καθιστούν αναγκαία τη λειτουργία του ΠΜΣ, «**Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα**».

Σκοπός του προγράμματος είναι:

- Η παροχή γνώσης στις σύγχρονες απόψεις για τη «**Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα**», όπως αυτά περιγράφονται στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία.
- Η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών και την προαγωγή και την ανάπτυξη ποιοτικής έρευνας στις επιστήμες της υγείας.
- Η προσφορά εξειδίκευσης, η οποία θα καλύψει υπαρκτές και ουσιαστικές ανάγκες και θα συμβάλει στην αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.
- Η διεύρυνση της επικοινωνίας μεταξύ επιστημόνων με προέλευση από διαφορετικούς κλάδους. Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ θα μπορούν να χειρίζονται, να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν ή να εργάζονται με ευχέρεια και αποτελεσματικότητα, σε προγράμματα παρέμβασης ανάλογα με την υποκείμενη νόσο.
- Η συμβολή στη μείωση της ανεργίας και της έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού, στην ποιοτική άνοδο των υπηρεσιών υποστήριξης των βαρέως πασχόντων ασθενών αλλά και στην βελτίωση της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με επακόλουθο την δημιουργία αποφοίτων ισάξιων αυτών των Πανεπιστημίων της αλλοδαπής και τον περιορισμό του ρεύματος εξόδου των πτυχιούχων από τη χώρα μας.
- Η κατάρτιση στελεχών υψηλού επιστημονικού επιπέδου στην αγορά εργασίας, ικανά να στελεχώσουν στρατηγικούς τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, των Πανεπιστημίων, των Ερευνητικών Ινστιτούτων, των Ιατρικών Κέντρων και Εργαστηρίων ή να συνεχίσουν σπουδές διδακτορικού επιπέδου, εφόσον το επιθυμούν.
- Η επιμόρφωση στελεχών που υπηρετούν ήδη σε σχετικούς οργανισμούς και υπηρεσίες, με στόχο την αναβάθμιση του επιπέδου των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών τους.
- Η δημιουργία επιστημόνων με τις απαιτούμενες δεξιότητες για επιτυχή σταδιοδρομία στον ιδιωτικό, δημόσιο και ακαδημαϊκό τομέα.

Ολοκληρώνοντας το Πρόγραμμα, οι απόφοιτοι:

- Θα έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, στα θέματα της προαγωγής της υγείας και ευρωστίας,
- Θα αναγνωρίζουν παράγοντες, που επιδρούν αρνητικά στην υγεία και ευνοούν την εμφάνιση βαρέας νόσου.
- Θα έχουν ειδικές γνώσεις και θα κατανοούν τις μεθόδους των στρατηγικών παρεμβάσεων για τη θεραπεία και τις πιο αποτελεσματικές στρατηγικές πρόληψης των προβλημάτων του βαρέως πάσχοντα ασθενή.
- Θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν σημαντικά θέματα όπως, την αιμοδυναμική παρακολούθηση, τον μηχανικό αερισμό και την εκτίμηση επιμέρους συστημάτων.
- Θα μπορούν να εκτιμήσουν τις ανάγκες, για προγράμματα φυσιοθεραπείας, αποκατάστασης και διατροφικής υποστήριξης.
- Θα έχουν γνώση της ψυχοκοινωνικής διάστασης της βαρέας νόσου και των ζητημάτων που αφορούν σε ασθενείς σε σοβαρή κατάσταση αλλά και στα τελικά στάδια της ζωής των ασθενών.
- Θα έχουν προσεγγίσει τις διαθέσιμες τεχνολογίες υποστήριξης των βαρέων πασχόντων

Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. θα μπορούν να:

- Α) προετοιμαστούν για μεταπτυχιακές σπουδές διδακτορικού επιπέδου,
- Β) απασχοληθούν σε Διεθνείς και Εθνικούς Οργανισμούς και Υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα Διαχείριση Βαρέως Πάσχοντα.
- Γ) διδάσκουν σε σχολές Δημόσιας Υγείας, σε Ανώτατα Τεχνολογικά Ιδρύματα, καθώς και στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- Δ) απασχοληθούν σε θέσεις που απαιτούν τις σχετικές γνώσεις.

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στην «**Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα**» μετά από σπουδές διάρκειας τεσσάρων (4) ακαδημαϊκών εξαμήνων, από τα οποία τα τρία (3) αφορούν στην παρακολούθηση μαθημάτων και ένα (1) στην υλοποίηση πρακτικής άσκησης και στην εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Το ΠΜΣ είναι πλήρους φοίτησης και η παρακολούθηση υποχρεωτική. Η επίσημη γλώσσα του ΠΜΣ είναι η Ελληνική και η Αγγλική.

Πρόγραμμα Σπουδών

Το πρόγραμμα έχει στόχο την παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο πεδίο των υπηρεσιών Φροντίδας και Αποκατάστασης του Βαρέως Πάσχοντα με την αξιοποίηση των γνώσεων και εμπειριών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Το ΠΜΣ διαρκεί δύο ημερολογιακά έτη, αρχίζει το χειμερινό εξάμηνο και περιλαμβάνει την υποχρεωτική παρακολούθηση και επιτυχή αξιολόγηση στα μαθήματα που αναπτύσσονται μέσα σε δύο ακαδημαϊκά έτη. Κατά τη διάρκεια των σπουδών εκπονείται Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ). Κατά τη διάρκεια των σπουδών εκπονείται Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ). Κάθε εξάμηνο σπουδών διαρκεί 13 εβδομάδες και αντιστοιχεί σε φόρτο εργασίας 30 πιστωτικών μονάδων (ECTS), οι οποίες κατανέμονται στα αντίστοιχα διδασκόμενα μαθήματα, την πρακτική άσκηση, και τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.

Το ΠΜΣ περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα (Υ), Εργαστήρια (**Πρακτική άσκηση**) και ΜΔΕ, απαιτεί δε τη συμπλήρωση **120 πιστωτικών μονάδων (ECTS)**, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

1ο Εξάμηνο:	3 (τρία) Μαθήματα (10 ECTS για το κάθε Μάθημα)	30 ECTS
2ο Εξάμηνο:	3(τρία) Μαθήματα (10 ECTS για το κάθε Μάθημα)	30 ECTS
3ο Εξάμηνο:	3 (τρία) Μαθήματα (10 ECTS για το κάθε Μάθημα)	30 ECTS
4ο Εξάμηνο:	Εργαστήρια (Πρακτική άσκηση) Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30 ECTS
ΣΥΝΟΛΟ: 120 ECTS		

Με απόφαση της ΣΕ μπορεί να επέλθει τροποποίηση στο πρόγραμμα μαθημάτων, καθώς και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων στα οποία δίδεται το μάθημα.

Κάθε Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) είναι υποχρεωμένος να εκπνήσει ΜΔΕ. Το θέμα της ΜΔΕ επιλέγεται κατά τη διάρκεια του 3ου εξαμήνου σπουδών από το ΜΦ σε συνεργασία με Επιβλέποντα Καθηγητή. Ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση του έργου του ΜΦ και μαζί με τα άλλα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής εγκρίνουν τη ΜΔΕ, την οποία ο υποψήφιος υποστηρίζει δημόσια. Λεπτομερής Οδηγός Εκπόνησης ΜΔΕ είναι αναρτημένος στο διαδικτυακό τόπο του ΠΜΣ.

Τα μαθήματα πραγματοποιούνται δια ζώσης. Ωστόσο υποστηρίζεται η δυνατότητα διαδικτυακής διδασκαλίας. Οι καθηγητές του Π.Μ.Σ. έχουν την απαραίτητη εμπειρία και η ομάδα υποστήριξης τεχνικών θεμάτων έχει την επάρκεια διεξαγωγής διδασκαλίας εξ αποστάσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αναλυτικό Περιεχόμενο Μαθημάτων

Ανεπάρκειες οργάνων και συστημάτων

Υπεύθυνος μαθήματος

Μακρής Δημοσθένης

Αν. Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

dimomakris@med-uth.gr
appollon7@hotmail.com

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΑ01

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με
διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 1ο

Εξάμηνο: 1ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Να δώσει τη δυνατότητα στον φοιτητή:

- Γνώση των βασικών εννοιών που αφορούν στις ανεπάρκειες οργάνων και συστημάτων
- Να κατανοήσει τις βασικές αρχές παθοφυσιολογίας που διέπουν τις ανεπάρκειες του αναπνευστικού, κυκλοφορικού, νεφραγγειακού, νευρολογικού, αιμοποιητικού συστήματος
- Να κατανοήσει τις διαφοροποιήσεις μεταξύ των ανεπαρκειών του αναπνευστικού, κυκλοφορικού, νεφραγγειακού, νευρολογικού, αιμοποιητικού συστήματος
- Να γνωρίζουν ποια είναι τα βασικά κλινικά σημεία που δηλώνουν ανεπάρκειες οργάνων και συστημάτων
- Να είναι σε θέση να κατανοούν βασικές διαγνωστικές τεχνικές που αφορούν στις ανεπάρκειες οργάνων και συστημάτων
- Να είναι σε θέση να κατανοεί τις βασικές έννοιες της πολυοργανικής ανεπάρκειας

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Αναπνευστική ανεπάρκεια
- Καρδιακή ανεπάρκεια
- Νεφρική Ανεπάρκειες
- Νευρολογικά προβλήματα
- Ανεπάρκειες αιμοποιητικού
- Πολυοργανική ανεπάρκεια
- Καταπληξία

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Η διδασκαλία της ενότητας γίνεται υπό τη μορφή ακαδημαϊκών διαλέξεων και φροντιστηριακών ασκήσεων και εργασιών. Σε κάποιες ενότητες χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι των ομάδων εργασίας και της επίλυσης πραγματικών προβλημάτων που ενθαρρύνουν την ανατροφοδοτική μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Εργασία (30%), γραπτές εξετάσεις (70%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Λοιμώξεις και σήψη

Υπεύθυνος μαθήματος

Ζακυνθινός Επαμεινώνδας

Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ezakynth@med.uth.gr
ezakynth@yahoo.com

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Να δώσει την ευκαιρία στον φοιτητή να εντρυφήσει περαιτέρω στην κλινική εικόνα των συχνών λοιμώξεων των βαρέως πασχόντων, στην αξιολόγηση της βαρύτητά τους, στο βιολογικό υπόβαθρο της μικροβιολογίας των λοιμώξεων και στις βασικές αρχές της αντιμετώπισής τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Εισαγωγή στις λοιμώξεις των βαρέως πασχόντων
- Σήψη και καταπληξία
- Λοιμώξεις αναπνευστικού
- Λοιμώξεις κοιλιακής χώρας
- Λοιμώξεις ΚΝΣ
- Λοιμώξεις βαλβίδων και αγγείων
- Λοιμώξεις μαλακών μορίων
- Ειδικές λοιμώξεις

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Η διδασκαλία της ενότητας γίνεται υπό τη μορφή ακαδημαϊκών διαλέξεων και φροντιστηριακών ασκήσεων και εργασιών. Σε κάποιες ενότητες χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι των ομάδων εργασίας και της επίλυσης πραγματικών προβλημάτων που ενθαρρύνουν την ανατροφοδοτική μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Εργασία (30%), γραπτές εξετάσεις (70%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΑ02

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 1ο

Εξάμηνο: 1ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Τραύμα και επείγουσα Ιατρική

Υπεύθυνος μαθήματος

Χατζιωάννου Ιωάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

jhajioannou@gmail.com

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Σκοπός του μαθήματος είναι δώσει τη δυνατότητα στον φοιτητή να γνωρίσει:

- Τα συχνότερα αίτια τραύματος που μπορεί να σχετίζονται με τον βαρέως πάσχοντα
- Τα συχνότερα αίτια που χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης και μπορεί να σχετίζονται με τον βαρέως πάσχοντα
- Τις βασικές αρχές αντιμετώπισης τραύματος και επείγουσών καταστάσεων που μπορεί να σχετίζονται με τον βαρέως πάσχοντα
- Βασική νοσηλευτική φροντίδα τραύματος και επείγουσών καταστάσεων που μπορεί να σχετίζονται με τον βαρέως πάσχοντα

Ολοκληρώνοντας την εκπαίδευση ο μαθητής θα μπορεί να :

- Αναλύσει κριτικά τις βασικές αρχές αντιμετώπισης του μείζονος τραύματος
- Περιγράψει τα αποτελέσματα του μείζονος τραύματος στους ασθενείς συμπεριλαμβανομένων και των ακραίων ηλικιών
- Κατανοεί τις αρχές συνεργασίας διαφορετικών ειδικοτήτων στην αντιμετώπιση

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Κρανιοεγκεφαλικές Κακώσεις – κακώσεις σπονδυλικής στήλης – επείγοντα (ανευρύσματα, αιμορραγίες, λοιμώξεις)
- Γναθοπροσωπικές Κακώσεις
- Τραύμα Τραχηλικής Χώρας – Λάρυγγα – Οισοφάγου
- Βασική Διαχείριση αεραγωγού- Τραχειοτομή - μετεγχειρητική φροντίδα - νοσηλευτική φροντίδα
- Κακώσεις Θώρακος - επείγοντα/βαρέα περιστατικά θώρακος
- Κακώσεις και οξεία περιστατικά Κοιλίας – Shock
- Αντιμετώπιση Εγκαυμάτων
- Μείζων Τραύμα μυοσκελετικού συστήματος (πύελος – άκρα)
- Κακώσεις – βαρέα περιστατικά ουρογεννητικού
- Κακώσεις/βαρέα περιστατικά σε εγκύους

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Διαλέξεις, επεξηγηματικές συνεδρίες (tutorials), πρακτική εξάσκηση στην διαχείριση του τραχειοτομηθέντος ασθενή, παρακολούθηση διενέργειας εκλεκτικών τραχειοτομών

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Γραπτές εξετάσεις πολλαπλής επιλογής (80%), επίδειξη δεξιοτήτων (20%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική - Αγγλική

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΑ03

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με
διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 1ο

Εξάμηνο: 1ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Υπεύθυνος μαθήματος

Ζακυνθινός Σπυρίδων

Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας
Ε.Κ.Π.Α.

szakynthinos@yahoo.com

Μηχανική αναπνοή: Επεμβατικός-μη επεμβατικός αερισμός

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

- Να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές του μηχανικού αερισμού
- Να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν τα κριτήρια χρήσης του μηχανικού αερισμού
- Να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν τα συχνότερα αίτια που μπορεί να οδηγήσουν σε καταστάσεις που απαιτούν χρόνια χρήση μηχανικού αερισμού
- Να εισάγει στους φοιτητές στις έννοιες του απογαλακτισμού από το μηχανικό αερισμό
- Να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν συχνά προβλήματα που σχετίζονται με τη χρήση μηχανικού αερισμού σε οξεία και χρόνια βάση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Η διδασκαλία της ενότητας γίνεται υπό τη μορφή ακαδημαϊκών διαλέξεων και φροντιστηριακών ασκήσεων και εργασιών. Σε κάποιες ενότητες χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι των ομάδων εργασίας και της επίλυσης πραγματικών προβλημάτων που ενθαρρύνουν την ανατροφοδοτική μάθηση.

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

MB01

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με
διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 1ο

Εξάμηνο: 2ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Εργασία (30%), γραπτές εξετάσεις (70%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Αρχές αποκατάστασης βαρέως πάσχοντα

Υπεύθυνος μαθήματος

Σγάντζος Μάρκος

Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

sgantzosmarkos@gmail.com
sgantzos@uth.gr

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

MB02

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με
διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 1ο

Εξάμηνο: 2ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιδκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της αποκατάστασης του βαρέως πάσχοντα με τη γνώση και την χρήση υπηρεσιών Αποκατάστασης και το συντονισμό του ανθρώπινου δυναμικού και των διαφόρων ειδικοτήτων που ασχολούνται με τη φροντίδα του βαρέως πάσχοντα και την αποκατάστασή του.

Να δώσει τη δυνατότητα στον φοιτητή:

- Να αποκτήσει γνώση των βασικών εννοιών που αφορούν στην Αποκατάσταση, την ανικανότητα και την αναπηρία και στη λειτουργικότητα.
- Να κατανοήσει τις βασικές αρχές παθοφυσιολογίας που διέπουν τις παθήσεις που οδηγούν σε απώλεια της λειτουργικότητας και αναπηρία.
- Να γνωρίζει ποιες είναι οι επιπλοκές και να αναγνωρίζει τα κλινικά σημεία που προδιαθέτουν σε δηλώνουν ανεπάρκειες οργάνων και συστημάτων
- Να είναι σε θέση να κατανοούν βασικές αρχές του προγράμματος Αποκατάστασης και την θέση στόχων τόσο βραχυπρόθεσμων όσο και μακροπρόθεσμων.
- Να είναι σε θέση να κατανοεί τις βασικές έννοιες πρόληψης των επιπλοκών στον βαρέως πάσχοντα ασθενή
- Να κατανοήσει τις ανεπάρκειες των συστημάτων του βαρέως πάσχοντα με προϋπάρχουσα αναπηρία όπως το καρδιαγγειακό, το μυοσκελετικό και το νευρικό σύστημα, κ.α.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Έννοιες και ορισμοί της Αποκατάστασης. Αποκατάσταση και Ομάδα Αποκατάστασης. Η διεπιστημονική ομάδα Αποκατάστασης στην αντιμετώπιση του βαρέως πάσχοντα. Τα νεότερα δεδομένα. Σχεδιασμός του προγράμματος Αποκατάστασης.
- Επίδραση της νοσηλείας στη ΜΕΘ στα διάφορα συστήματα του οργανισμού - Σύνδρομο ακινητοποίησης
- Κλινική εκτίμηση ασθενή στη ΜΕΘ
- Κλίμακες αξιολόγησης βαρέως πάσχοντα. Εργαλεία μέτρησης(κλίμακες) για την Αποκατάσταση στον ασθενή της ΜΕΘ
- Ο ασθενής σε φυτική κατάσταση.
- Αποκατάσταση ασθενούς με ΑΕΕ
- Αποκατάσταση ασθενούς με ΚΕΚ
- Αποκατάσταση ασθενούς με βλάβη ΝΜ
- Αποκατάσταση του ασθενή με νευρομυϊκές παθήσεις
- Αποκατάσταση ασθενούς με οξεία αναπνευστική ανεπάρκεια
- Αποκατάσταση του ασθενούς με πολυοργανική ανεπάρκεια.
- Αποκατάσταση στον ασθενή με τραχειοστομία - μηχανική υποστήριξη.
- Αποκατάσταση του ασθενούς με Μυοπάθεια Μονάδας
- Αποκατάσταση ασθενούς μετά από νοσηλεία σε ΜΕΘ
- Ο παιδιατρικός ασθενής στη ΜΕΘ. Αποκατάσταση
- Κριτήρια εξόδου
- Μελέτη περιστατικών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Η διδασκαλία της ενότητας γίνεται υπό τη μορφή ακαδημαϊκών διαλέξεων και φροντιστηριακών ασκήσεων και εργασιών. Στην τελική ενότητα χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι των ομάδων εργασίας και της επίλυσης πραγματικών προβλημάτων που ενθαρρύνουν την ανατροφοδοτική μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Εργασία (30%), γραπτές εξετάσεις (70%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Φυσικοθεραπεία

Υπεύθυνος μαθήματος

Σγάντζος Μάρκος

Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

sgantzmarkos@gmail.com
sgantzmarkos@uth.gr

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

- Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις επιπλοκές που μπορούν να συμβούν στον βαρέως πάσχοντα ασθενή και την πρόληψή τους, και τις βασικές έννοιες και τρόπους αντιμετώπισης των μεμονωμένων επιπλοκών όταν εμφανιστούν.
- Οι φοιτητές θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές φυσικοθεραπείας ανά σύστημα των συστημάτων και επιπλοκή και το ρόλο στην πρόληψή τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Επιπλοκές της παρατεταμένης κατάκλισης – ακινητοποίησης.
- Σαρκοπενία - Decondition syndrome
- Οστεοπόρωση από ακινητοποίηση
- Σπαστικότητα και αντιμετώπιση (φαρμακευτική, βοτουλινική τοξίνη, πρώιμη εμφύτευση αντλίας μπακλοφένης, νάρθηκες (δυναμικοί, στατικοί)
- Συγκάμψεις-ρικνώσεις στον βαρέως πάσχοντα. Πρόληψη
- Έκτοπη οστεοποίηση: παθοφυσιολογία, πρώιμη διάγνωση, θεραπεία (συντηρητική, χειρουργική)
- Ορθωτικά θέσεις στο κρεβάτι βοηθήματα
- Πόνος και διαχείριση πόνου βαρέως πάσχοντα
- Πρώιμη κινητοποίηση στη ΜΕΘ, κριτήρια, πρωτόκολλα, αντενδείξεις, υποστηρικτική τεχνολογία (tilt table, robotic assisted tilt table - αρχές ρομποτικής)

Τα βοηθήματα Αποκατάστασης στη ΜΕΘ

- Καρδιοαναπνευστική φυσικοθεραπεία στη ΜΕΘ
- Μυοσκελετική Φυσικοθεραπεία στη ΜΕΘ
- Φυσικοθεραπεία νευρικού στη ΜΕΘ
- Η θέση του νευρομυϊκού ερεθισμού
- Άσκηση μέχρι την έξοδο από την ΜΕΘ
- Παιδιατρική φυσικοθεραπεία
- Μελέτη περιστατικών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Η διδασκαλία της ενότητας γίνεται υπό τη μορφή ακαδημαϊκών διαλέξεων και φροντιστηριακών ασκήσεων και εργασιών. Σε κάποιες ενότητες χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι των ομάδων εργασίας και της επίλυσης πραγματικών προβλημάτων που ενθαρρύνουν την ανατροφοδοτική μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Εργασία (30%), γραπτές εξετάσεις (70%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

MB03

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 1ο

Εξάμηνο: 2ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

Αποκατάσταση και ψυχο-κοινωνική διαχείριση

Υπεύθυνος μαθήματος

Σγάντζος Μάρκος

Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

sgantzosmarkos@gmail.com
sgantzos@uth.gr

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της Διεθνούς Ταξινόμησης της λειτουργικότητας (ICF), στις αρχές της νευροπλαστικότητας. Οι φοιτητές θα κατανοήσουν τις βασικές ανώτερες εγκεφαλικές λειτουργίες, και τις διαταραχές λόγου και κατάποσης καθώς και ειδικότερα θέματα που αφορούν ή επιδρούν στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Εκτίμηση της λειτουργικότητας με την διεθνή ταξινόμηση ICF. ICD 10 και ICF
- Αρχές νευροπλαστικότητας
- Εκτίμηση ανώτερων εγκεφαλικών λειτουργιών. Διαταραχές ομιλίας. Λογοθεραπεία.
- Αντιμετώπιση διαταραχών κατάποσης στο βαρέως πάσχοντα. Διαταραχές κατάποσης - Εκτίμηση κατάποσης. -επανεκπαίδευση κατάποσης
- Διατροφική διαχείριση βαρέως πάσχοντα, εκτίμηση διατροφικής κατάστασης, βιοχημικοί δείκτες, ανθρωπομετρικοί δείκτες, τρόποι σίτισης (παρεντερική, εντερική σίτιση), διατροφικά συμπληρώματα.
- Διαχείριση ορθοκυστικών διαταραχών βαρέως πάσχοντα
- Εκτίμηση και διαχείριση νευροψυχολογικών διαταραχών βαρέως πάσχοντα
- Διέγερση και παραλήρημα στη ΜΕΘ. Πρόληψη και Αντιμετώπιση
- Αποκατάσταση ατόμων με Σύνδρομο Αποδιοργάνωσης μετά νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ.)
- Έλκη από πίεση-έλκη κατάκλισης βαρέως πάσχοντα. ορισμός, σταδιοποίηση, πρόληψη, αντιμετώπιση.
- Το κοινωνικό ιστορικό. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην Αποκατάσταση. Ο ασθενής στη ΜΕΘ
- Ο ασθενής και η οικογένειά του. Ο ρόλος του φροντιστή. Και μετά την ΜΕΘ τι? Η προετοιμασία του ασθενή για την μετάβαση σε δομές Αποκατάστασης Οι δομές αποκατάστασης σε τριτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο επίπεδο. ΚΑΑ, ΚΕΦΙΑπ. Η Αποκατάσταση στην κοινότητα.
- Μελέτη περιστατικών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΓ01

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με
διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 2ο

Εξάμηνο: 1ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Η διδασκαλία της ενότητας γίνεται υπό τη μορφή ακαδημαϊκών διαλέξεων και φροντιστηριακών ασκήσεων και εργασιών. Σε κάποιες ενότητες χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι των ομάδων εργασίας και της επίλυσης πραγματικών προβλημάτων που ενθαρρύνουν την ανατροφοδοτική μάθηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Εργασία (30%), γραπτές εξετάσεις (70%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Πληροφορική και Οργάνωση

Υπεύθυνη μαθήματος

Δανιήλ Ζωή

Καθηγήτρια Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

zdaniil@uth.gr

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της πληροφορικής που σχετίζονται με τη χρήση υπηρεσιών στον βαρέως πάσχοντα και το συντονισμό του ανθρώπινου δυναμικού και των διαφόρων ειδικοτήτων που ασχολούνται με τη φροντίδα του βαρέως πάσχοντα και την αποκατάστασή του. Οι φοιτητές θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές συστημάτων πληροφορικής που είναι χρήσιμα για τους επαγγελματίες υγείας, προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, αρχειοθέτησης, παρουσίαση δεδομένων. Οι φοιτητές θα βοηθηθούν να κατανοήσουν τη βασικές έννοιες που διέπουν τη λειτουργία τεχνικών μέσω υποστήριξης των βαρέως πασχόντων.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Βασικές έννοιες πληροφορικής
- Προγράμματα επεξεργασίας κειμένου
- Προγράμματα αρχειοθέτησης δεδομένων
- Προγράμματα παρουσίασης δεδομένων
- Αρχές διοίκησης μονάδων εντατικής θεραπείας
- Συνεργασία μεταξύ ειδικοτήτων στο χώρο εργασίας του βαρέως πάσχοντα και των μονάδων αποκατάστασης
- Βασικά τεχνολογικά μέσα για της υποστήριξη του βαρέως πάσχοντα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

- Διαλέξεις.
- Παρουσίαση δημοσιευμένων μελετών και σχολιασμός τους.
- Διαδραστικές παρουσιάσεις

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΓ02

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με
διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών:

2ο

Εξάμηνο:

1ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Συμμετοχή στις ασκήσεις κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (40%), Τελική γραπτή εξέταση (60%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Μεθοδολογία της Έρευνας

Υπεύθυνος μαθήματος

Πανταζόπουλος Ιωάννης

Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

pantazopoulosioannis@yahoo.com

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

- Σκοποί της Βιοϊατρικής Έρευνας
- Έννοιες που σχετίζονται με την Ιατρική Βασιζόμενη σε Ενδείξεις
- Χρησιμότητα της ΙΒΕ σε διάφορους επαγγελματικούς χώρους υγείας
- Βήματα διεξαγωγής μιας επιστημονικής έρευνας
- Είδη των ιατρικών άρθρων και να εμβαθύνει στο είδος της βιβλιογραφικής ανασκόπησης.
- Διαδικασία αποστολής, κρίσης και δημοσίευσης ενός επιστημονικού άρθρου
- Δομή και επιστημονική προσέγγιση που απαιτείται για τη συγγραφή μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης.
- Τεχνικές αναζήτησης βιβλιογραφίας βάση του ερωτήματος που θα διερευνηθεί.
- Τρόπος αξιολόγησης και κριτικής ανάλυσης των επιστημονικών δημοσιεύσεων.
- Διαδικασία συγγραφής μιας βιβλιογραφικής εργασίας με συγκεκριμένους περιορισμούς στον αριθμό των λέξεων και στον αριθμό των βιβλιογραφικών αναφορών και να εξοικειωθεί με τις οδηγίες συγγραφής των επιστημονικών περιοδικών.
- Τρόπος που μια επιστημονική εργασία παρουσιάζεται σαν προφορική ανακοίνωση και να εξοικειωθεί με τους χρονικούς περιορισμούς που τη συνοδεύουν.
- Τρόπος που μια επιστημονική εργασία παρουσιάζεται σαν αναρτημένη ανακοίνωση και να εξοικειωθεί με τους χρονικούς περιορισμούς που τη συνοδεύουν.
- Επιστημονική ομιλία σε μη ειδικό κοινό.
- Διαδικασία δόμησης ενός ερευνητικού πρωτοκόλλου

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Εισηγήσεις, πρακτικές ασκήσεις, ομάδες εργασίας.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Γραπτή εργασία (50%), εξετάσεις (50%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική, Αγγλική

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΓ03

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό θεωρητικό μάθημα με διαλέξεις και εργασίες φοιτητών

Έτος σπουδών: 2ο

Εξάμηνο: 1ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Εργαστήρια - Πρακτική άσκηση

Υπεύθυνος μαθήματος

Ζακυνθινός Επαμεινώνδας

Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ezakynth@med.uth.gr
ezakynth@yahoo.com

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Να δώσει τη δυνατότητα στον φοιτητή να εφαρμόσει στην πράξη τις αποκτηθείσες γνώσεις.

Να προετοιμάσει το φοιτητή ώστε με την ολοκλήρωση των σπουδών να λειτουργεί ανεξάρτητα και υπεύθυνα.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

- Παρακολούθηση λειτουργίας Μονάδας Εντατικής Θεραπείας
- Παρακολούθηση προγράμματος αποκατάστασης σε κέντρο αποκατάστασης ή σε μονάδα αυξημένης φροντίδας ή σε κλινική χρονίων νοσημάτων

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Δίδονται στους φοιτητές άρθρα και ανασκοπήσεις από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Παρακολούθηση και συμμετοχή στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας ή στο τμήμα της αποκατάστασης. Παρακολούθηση συμμετοχή συγκεκριμένων πράξεων και συμπλήρωση αντίστοιχου log book.

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΔ01

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό

Έτος σπουδών: 2ο

Εξάμηνο: 2ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Γραπτή εργασία ανασκόπησης (100%)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Υπεύθυνος μαθήματος

Μακρής Δημοσθένης

Αν. Καθηγητής Εντατικής Θεραπείας
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

dimomakris@med-uth.gr
appollon7@hotmail.com

Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Σκοπός της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ) είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική μέθοδο για την μελέτη φαινομένων στην Διαχείριση και Αποκατάσταση Βαρέως Πάσχοντα σε βαθμό εμβάθυνσης και εξειδίκευσης αντίστοιχο με μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών. Η ΜΔΕ περιλαμβάνει οπωσδήποτε τη διεξαγωγή έρευνας, δηλαδή τη μελέτη ερευνητικού ερωτήματος με την εφαρμογή της κατάλληλης μεθόδου και με τη συλλογή δεδομένων, τα οποία θα προέλθουν από τη χρήση κατάλληλων εργαλείων ή ανάλογων τεχνικών. Η εκπόνηση ΜΔΕ καταλήγει στη συγγραφή κειμένου.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Λεπτομερής οδηγός εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι αναρτημένος στο διαδικτυακό τόπο του ΔΠΜΣ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Οδηγός Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι:

Καθοδήγηση και επίβλεψη της προόδου της ΜΔΕ από τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

Μέθοδοι αξιολόγησης/βαθμολόγησης:

Δημόσια, προφορική παρουσίαση ΜΔΕ από τους φοιτητές (100% του τελικού βαθμού). Στα κριτήρια βαθμολόγησης συμπεριλαμβάνονται η ποιότητα του γραπτού κειμένου, η επάρκεια του μεθοδολογικού σχεδιασμού και της πορείας διεξαγωγής της έρευνας και η ποιότητα της προφορικής παρουσίασης.

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική. Η γλώσσα εκπόνησης της ΜΔΕ μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής μετά από σχετική αίτηση του ΜΦ, τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και έγκριση της ΠΣΕ.

Κωδικός αριθμός του μαθήματος

ΜΔ02

Τύπος του μαθήματος

Υποχρεωτικό

Έτος σπουδών:

2ο

Εξάμηνο:

2ο

Αριθμός πιστωτικών μονάδων:

10